

solidarnost je naša snaga

Solidarnost sa ratnim izbeglicama

25. februar 2017.

Violeta je donela odeću koju su prikupile Dunja, Suada i Olga. Odeća je brižljivo odabrana i s velikom ljubavlju složena, poklonićemo je majkama s bebama, devojčicama i dečacima i odraslim muškarcima. Bila sam jako dirnuta dok sam pregledala donete stvari, razdvajala ih po vrsti i nameni. Svaki put s istim žarom i emocijama, obradovana sam kada stigne takav poklon jer znam da je neko pokazao svoju čovečnost, da je s ljubavlju odvajao svoje stvari, lepo i uredno složio, uneo je sve svoje emocije jer zna da će taj paket nekome značiti jako puno, da će dobiti nešto lepo, nešto u čemu oskudeva, da će se bar tog trenutka osetiti da ga neko voli.

Kasnije sam otišla u warehouse/hangar, dobila sam od Violete (ŽUC) punu kesu slatkiša, i zajedno s Mirkom (ŽUC) otišla u barake. Kao i uvek, a to je tako lepo videti, kad god nas neki momci vide da prelazimo rampu i da idemo prema barakama, prvo vidim široko osmehnuta lica, jedva čekaju da se susretнемo i već u sledećem trenutku oni nas okruže i počne razgovor: od pitanja da li smo dobro, do pitanja da li imamo obuću, pantalone, onda neko jednostavno raskopča nešto što liči na jaknu, da pokaže mu je potrebno nešto toplije... Odmah smo podelili puno termo čarapa, patike. Nastavili smo do dela barake gde su nas već čekali naši stari poznanici. Kada su nas videli momci, naši već dobri poznanici, prvo sam se izvinila jer nisam dolazila dan ranije, onda sam rekla šta smo im doneli. Naravno, sve uz osmeh, pružene ruke da mi pomognu da se popnem uz improvizovanje stepenice. Ušla sam unutra, okružena gomilom nasmejanih lica, svako je imao neko pitanje... Zbog mraka i velike grupe ljudi napravljen je bolji plan: jedan momak je dobio zaduženje da bude "menadžer", zadužen da pažljivo podeli sve što smo doneli, da ubuduće tako raspodelujemo sve što tog dana donešemo. Dogovorili šta ćemo doneti sutra, prema njihovim željama i potrebama, uz jako simpatičnu opasku da pantalone budu M veličine...

Nikada nisam zaboravila šta mi je neki izbeglica tražio. Nekada sam zapisivala brojeve i pravila listu, sada to više ne radim jer je je moja obaveza da zapamtim njihova lica, imena i da ne zaboravim šta sam obećala. Ne mogu sebi da dozvolim da zaboravim, pogotovo što su izbeglicama praktično zarobljene u Beogradu...

Danas je bio divan februarski petak, s temperaturom od 18 stepeni, i sasvim očekivano "Afghany park" je ponovo oživeo. Današnji dan provela sam u kompletном sređivanju prikupljenih stvari u magacinskom prostoru, sortirane su stvari radi bolje preglednosti i efikasnosti.

Ljiljana Čantrak, NORAS 381

26. februar 2017.

Danas sam obišla barake i odnела puno stvari prema dogovoru s mladićima s kojima smo ostvarili bliži kontakt. Dogovarali smo se da ubuduće naprave listu s imenima i veličinama da bi što više ljudi dobilo neophodne stvari. Pričali smo i sve više mladih ljudi je dolazilo do nas, raspitujući se o našem radu, uglavnom su se zahvaljivali i govorili da njima puno znači sve što im donešemo. Tražili su šatore, zamolili su nas da im donešemo makaze za šišanje. Naime, mladić koji je profesionalni frizer, rekao mi je danas da su makaze, koje je kupila Staša, neupotrebljive, otupile su jer ih svakodnevno koristi.

Treba da nabavimo higijenska sredstva koja su im preko potrebna, žicu za sušenje veša, štipaljke, i naravno, obuću... Na jednom zidu piše grafit "Treba nam obuća".

solidarnost je naša snaga

Na izlazu iz baraka, zatekla sam nekolicinu mladića koji su, umesto lopte, bacali kamen... Prilazili su mi mladići, tražili mi pantalone, jakne, rekli su da nemaju ništa i da im je potrebno da zamene ono što nose na sebi, a to je sve jako prljavo i pocepano.

Jedan izbeglica mi je rekao da ljudi ovde u Beogradu ne vole da ih vide, da se osećaju neprijatno zato što su "prljavi". Rekla sam im da nisu 'prljavi', da žive u teškim uslovima i da nemaju uslove da održavaju neophodnu higijenu.

Kod rampe mi je prišao jedan dečak. Onako tiho, snebivajući se, uz izvinjenje što ne govori baš tako dobro engleski, rekao mi je da se zove Farman, da je iz Avganistana, da nije siguran da li ima 15 ili 16 godina. Ispričao mi je da nije uspeo da pređe granicu s Madjarskom, da na sebi ima jako neudobnu obuću, veliku i da ima probleme s stopalima. Pitao je da li mogu da nabavim njegov broj i da li imam nešto od stvari, a bio je jako oskudno obučen.

Obećala sam da će pokušati da nađem neku obuću, da je jako teško da se nabavi, ali smo se dogovorili da me sačeka na istom mestu, odmah kod rampe u utorak u 14 sati. Proveli smo još malo vremena u razgovoru. Kad sam krenula prema autobuskoj stanici, osećala sam se jako loše, hodala sam polako, razmišljala o svim ovim ljudima, o tome o čemu smo danas sve razgovarali. I bila sam jako tužna.

Imam ideju da slikamo sve grafite na zidovima baraka jer nose snažnu poruku i najrealnije govore o životu i tragediji kroz koju prolaze izbeglice u Beogradu. Mislim da je lepa ideja da se napravi izložba s slikama koje prikazuju svakodnevnicu ovih divnih ljudi.

Svaki trenutak koji bude zabeležen ostaje u trajnom sećanju i ne sme nikada da se zaboravi.

Ljiljana Čantrak, NORAS 381

28. februar 2017.

Danas smo Mirko (ŽUC) i ja odneli dosta stvari izbeglicama u barakama. Kao i do sada, začas nas je okružilo puno mladih izbeglica, bilo je jako puno tinejdžera, neki su tek stigli iz Bugarske. Svako od njih je nešto tražio, nešto mu je preko potrebno. Dok smo bili okruženi mnogobrojnim radoznalim momcima, sve vreme nas je snimala neka ekipa. Novinar je krenuo prema nama u želji da razgovaramo, ali za tako nešto nije bilo nimalo mogućnosti. Jedva smo uspeli da kažemo da ćemo ubuduće organizovati distribuciju stvari na jednom mestu, u dogovoren vreme i nekako smo stigli od starih poznanika. Onda smo svima objasnili da će nama pomagati mladić po imenu Hamayun Kahn, i objasnili kako ćemo ubuduće deliti sve što donesemo.

Za sutra je dogovoren da prvo odem do Hamayan Khan i da mi on dostavi listu s imenima i traženim veličinama, potom ću otići do kancelarije, spakovati i vratiti se u barake. Mirko i ja sutra idemo zajedno.

Ljiljana Čantrak, NORAS 381

1. mart 2017.

Danas smo Mirko i ja odneli stvari za izbeglice u barake. Prethodno sam otišla da se vidim s 'menadžerom' (Hamayun Khan) s kojim sam se dogovorila da nam pomaže zbog boljeg snalaženja i razumevanja potreba izbeglica, zbog osećaja pripadništva i saradnje s nama.

Prethodno sam otišla da se nađem s Hamayun Khan, već pre 11 sam bila u barakama i tamo su me dočekali kao

solidarnost je naša snaga

svog dragog gosta. Odmah sam poslužena fantastičnim crnim čajem. Svakog jutra volonteri iz Engleske spremaju čaj, nisu mi dali da držim svoj težak ruksak, svi su dotrčali do nas, svako je želeo da razgovaramo, smeiali smo se, dogovarali šta kome treba, upoznalo su me s momkom koji je tek stigao sa granice s Mađarskom. Došao je u Beograd, u barake, jako teško povređen, ruka mu je slomljena, ima brojne vidljive rane po telu. Najpre mi je naš Hanayun dao listu, lepo ispisano s imenima i veličinama. Važno mi je da ponovim da ovi ljudi imaju divan rukopis, sve je jasno ispisano, čitko i lepo je to videti. Prišao mi je jedan tinejdžer, pokazao da mu ne odgovara majica koju sam mu juče donela: "Izvini, majica je ženska..." Srećom, imala sam jednu lepu majicu koju sam ponela od kuće i odmah mu poklonila.

Napolju je padala kiša, postalo je jako hladno. Ostala sam duže od pola sata, morala sam da se nađem s Mirkom, da spremimo stvari prema listi koju sam dobila.

U kancelariji sam zajedno s Mirkom tražila brojeve i odvajala stvari koje su nam tražili. Trebalo nam je više od sat vremena da sve lepo prebrojimo, proverimo, spakujemo i da spremimo za izbeglice.

Čim smo došli do baraka, prva grupa koja nas je uočila, krenula je prema nama, uljudno smo se pozdravili, krenuo je razgovor. Pričali smo o vremenu, eto opet hladno a taman je bilo lepo vreme. Znam koliko njima znači sunčani dan, sada je kiša i gotovo nikoga nema van baraka. Prošli smo kroz unutrašnjost baraka, pozdravljali smo se s našim drugarima. Kada smo stigli do našeg 'menadžera', prvo sam ugledala široki, lep osmeh, onda smo se ponovo rukovali i ponovo smo bili okruženi mladim ljudima. Gledala sam kako je naš 'menadžer' Hanayun delio stvari iz donetih torbi, uživala sam posmatrajući kako svako prilazi, uzima paket prema dogovoru, zagleda šta je dobio. Za mene je to dirljivo i lepo, od emocija nisam uspela da napravim nijednu sliku, jednostavno nisam želela da propustim nijedan trenutak.

Dok sam u kancelariji pravila spisak i kontrolisala sve što je navedeno, nekoliko puta sam proveravala da nešto nisam ispustila, duplirala ili izostavila. Zato sam gledala kako ljudi reaguju kada dobiju pantalone, majice, čarape. Jedan dečko je dobio divne patike, jedini par muške obuće koji sam pronašla. Mi smo добри znanci, vole momci da dođu i da se zahvale. Uvek mi je na pameti jedna te ista misao: ovim divnim ljudima sad je sve potrebno, podjednako trebaju hranu, higijenska sredstva, garderobu, obuću, kao i razgovor, osmeh, stisak ruke, dodir...

Posle sam krenula sa našim 'menadžerom' u drugi deo barake, nastavili da delimo nekolicini mladića koji su čekali da im donešemo ono što im je jako potrebno. Svaki put kada dođem u barake, do mene dotrči jedan trinaestogodišnjak, koji me je i danas pronašao. Samo se pojavi, stane uz mene, nasmeje se prelepim zelenim dečijim očima, krene da mi priča o svemu što mu padne na pamet. Danas se pohvalio mi se kako mu lepo stoje bordo pantalone koje sam mu juče donela. Onda mi je pokazao gde spava, otpratio me je do kraja baraka, oni su tako fini i vaspitani... I kada je bio siguran da sam izašla iz kruga baraka, pozdravio me je i rastali smo se do sutrašnjeg viđanja.

Sutra ču provesti malo više vremena s našim divnim drugarima, neću da žurim u kancelariju, želim da provedemo više vremena u razgovoru. Često mi je žao kada moram da se brzo vratim do kancelarije da bih nešto drugo završila. Sutra ču ostati u dužem razgovoru, ti ljudi su željni razgovora, vole da se smeju, vole da se raspituju o meni, o tome šta radim, gde živim, ko mi je porodica itd.

Ljiljana Čantrak, NORAS 381

1. mart 2017.

Danas sam bila u dva navrata u barakama, prvi put da bih se dogovorila s momkom koji mi pomaže u distribuciji donetih stvari. Bilo je divno pre podne, puno volontera je bilo oko baraka. Englezi su delili jutarnji čaj. Srela sam studente Međunarodne škole iz Mostara. Dovela ih je direktorka škole. Studenti su već nekoliko puta dolazili u Beograd

solidarnost je naša snaga

u okviru akcije pomaganja i davanja podrške izbeglicama. Razgovarala sam s direktorkom škole, pričala sam o životu izbeglica, o nemogućim uslovima u srpskoj prestonici. Za to vreme studenti mostarske škole su vredno i zaista jako predano čistili smeće, sklanjali zatečene gomile đubreta unutar baraka, skupljali su đubre koje se već gomila u dovrštu, odnosili u velikim kesama i slagali na odredjena mesta odakle će službe zadužene za odnošenje smeća verovatno odneti na deponiju.

Danas sam videla izbeglice koji su došli iz prihvatnog centra u Obrenovcu, da bi ovde uzeli jedan jedini dnevni obrok. Izgledali su strašno, uvek me takvi susreti kao čoveka slome, dovode do besa i suza...

Ljiljana Čantrak, NORAS 381

3. mart 2017.

Danas, dok sam čekala bus kod stanice, blizu baraka, prilazi mi jedan sitan muškarac, izbeglica. Slabo govori engleski, pokušava mimikom, rukama da mi objasni da mu trebaju pantalone i neka majica. Prepostavljam da me je video u barakama, kreće da mi objašnjava da spava na parkingu, rukama pokazuje u pravcu hotela Bristol, onda kaže da jede u barakama, ali da ostalo vreme provodi na parkingu na otvorenom. Kaže da spava na betonu. Pokazuje mi da pogledam kako je jadno obučen, ja mu kažem da će mu sutra doneti pantalone i trudim se da mu kažem gde možemo da se nađemo. Teško me razume, ja pokazujem na satu da to vreme bude u 1 popodne, ponavljam da se nađemo na velikom platou između baraka. Nekako smo se sporazumeli, bar sam ja takav utisak stekla. Pozdravili smo se, naravno uz osmeh, rukovanje i dogovor da se vidimo sutra. Nešto kasnije momak se vraća i dovodi drugog izbeglicu koji mi se obraća na engleskom. Bila sam stvarni dirnuta, kada sam shvatila da se momak vratio svojim drugom da bi bio siguran da smo se razumeli. Ja sam njegovom drugaru sve ponovila, obećala da će sutra doneti sve što mi je njegov prijatelj tražio.

Svakodnevno sam u prilici da sretnem puno ljudi koji žive u teškim uslovima u barakama. Upoznajem ove ljude, posmatram kako se bore i kako ne odustaju, gledam i slušam njihovu međusobnu komunikaciju, trudim se da zapamtim svaki trenutak koji provodim s njima. I uvek kada krenem nazad, osećam se jako tužno, slomljeno, jendostavno sam nesretna.

Gledajući kako ti ljudi ovde preživljavaju i ponekad, kada pokušavam da sebe stavim u njihovu poziciju, jednostavno znam da nikada to ne bih mogla da savladam. Malo je reći da se divim tim ljudima. I baš zbog moje potrebe da bar pokušam da nešto pomognem, zbog moje želje da znaju da imaju moju bezrezervnu podršku, ja se trudim da pružim najviše koliko umem i koliko sam u stanju da to uradim.

Kada je počela izbeglička kriza 2015. godine i kada sam počela da volontiram u Miksalištu, iskustvo koje sam tada stekla je bilo drastično drugačije, sve je bilo daleko jednostavnije, lakše. Verovatno zato što je najveći broj izbeglica dolazio iz Sirije, i zato što je to bio tek početak. Sada je sasvim drugačije, strašnije, teže, nepodnošljivije, i svaki dan je teži u odnosu na prethodni dan...

Ljiljana Čantrak, NORAS 381

solidarnost je naša snaga

IZBEGLICE NA ŽENSKOM MARŠU „USTAJTE, UGNJETENE NA SVETU!“

8. mart 2017.

Punkt kod parka kod Ekonomskog fakulteta ili 'Afgani park' za više stotina demonstrantkinja i demonstranata, bio je verovatno najsnažniji trenutak u celom uličnom maršu. Kad su čuli „Solidarnost sa izbeglicama/Solidarity with refugees“, „Izbeglice su dobrodošle/Refugees are welcome“, „No one is illegal“, „Europe, open the borders...“, sa svih strana izbjeglice su nam se pridruživali, uzvikujući zajedno „Azadi/Freedom/Sloboda“, Stop the war, not refugees...“

Pevali smo „Žensku internacionalu“, izbeglice reči nisu razumevali, ali bliskost i solidarnost su dobro razumeli. Bubnjarke su pojačavale ritam, sve veći broj izbeglica je koračao sa nama, uzvikujući na engleskom, srpskom, na svojim jezicima... žudnju za slobodom, pravo na mesto u svetu...

Ispred socijalnog centra 'Magacin', u dvorištu 'Magacina' kulinirala je energija... Zamolili smo izbeglice da oni prvo uđu, da ih ugostimo, podelimo sa njima hranu. Nekako su se ustručavali, hteli prvo da vide izložbu postera iz celog sveta – akcije žena na svim meridianima u vezi sa 8. martom. Družili smo se, pričali, smeiali se, zajedno jeli... Kad smo videli da se snebivaju da ponesu hranu, spakovali smo im, da im se nađe u parku, da podele sa onima koji su kasnije pristizali u park, a nisu stigli da nam se pridruže...

Susret sa izbeglicama bio je verovatno najdirljivi čin feminističke internacionalističke solidarnosti tokom ovog uličnog marša.

Zabeležila: Staša

VIDLJIVI I NEVIDLJIVI – BOGATI I SIROMAŠNI

9. mart 2017.

Žene u crnom su organizovale tog dana odlazak kod izbjeglica, sa ciljem da im se skuha hrana za ručak. Kupljene su na pijaci potrebne namirnice. Zajedno sa Fahrom, Mirkom i Stašom otišli smo kod izbjeglica, iza autobuske stanice u Beogradu. Međutim, ručak nismo pripramali jer su tu već volonteri iz Španije koji zajedno sa izbjeglicama pripremaju obrok i organizuju podjelu hrane.

Krenuli smo u obililazak izbjeglica, razgovarali sa njima. Bili su susretljivi prema nama, pozdravljali su nas. Uslovi u kojima žive su bijedni. Prostорије напуštenих baraka su mračне, ponegdje slaba svjetlost, lože vatru, puno je dima. Ljudi žive kao šišmiši...

solidarnost je naša snaga

Jedan dječak, sa poderanim crvenim patikama cijelo vrijeme nas je pratio, tražeći obuću. Staša interveniše kod 'Ljekara bez granica', uspјeva naći nove patike koje mu odgovaraju. Radost mi je ispunila dušu, pomogao sam mu da obuje patike, barem nešto da pomognem. Na mjestu oko kuhinje ('No name kitchen/Kuhinja bez imena'), okupljeni su, pune mobitele preko akumulatora. Zadovoljstvo mi prolazi tijelom, neko ovim ljudima stoji na raspolaganju, neko misli na njih. Mobiteli su za njih prozor u svijet, kontakt sa porodicom. Sačekali smo veće i podjelu hrane. Dugačak red izbjeglica koji strpljivo i mirno čekaju na obrok.

Zaključili smo da bar nisu gladni. Primjetili smo da su poboljšani uslovi što se tiče čistoće, da su postavljene česme gdje se umivaju, peru odjeću. Neki se kupaju hladnom vodom, u imprevizovanim kabinama za kupanje.

Ljilja iz organizacije NORAS 381 je donijela garderobe. Na terenu se pokazalo da im je garderoba neophodna i da je treba prikupljati.

Na licu mjesta se vidi društveni život – podjela na bogate, koji su vidljivi i siromašne, koji su nevidljivi. Na istom prostoru grade „Beograd na vodi“, gdje je čak i ograda osvijetljena, iza ograde su ljudi, goli, bosi, u mraku, kao šišmiši, u napuštenim barakama, vase za dostojanstvom.

U svom ovom mraku, sivilu, beznađu u kojem se nalaze izbjeglice, video sam da ima dobrih duša, dobrih ljudi, koji su tu na usluzi izbjeglicama, iskre svjetlosti u prezivljavanju izbjeglica. Ljudi koji pomažu su iz Španije, Italije, Beograda... Nadam se da će razum prevladati, da će se granice otvoriti, da će ovi ljudi pronaći normalne uslove života, onako kako dolikuje čovjeku.

Ramiz Berbić, Tuzla, Bosna i Hercegovina

“DA LI ĆE SE GRANICE OTVORITI ZA NAS...?”

9. mart 2017.

Staša, Mirko, Fahrudin i Ramiz su doneli hranu, slatkiše i nezaobilazni čaj. Doneli smo dosta pantalona i košulja, par čarapa. Čim smo se približavali prvim barakama, prilazili su nam, poznaju nas jako dobro, pa mi smo skoro svakodnevno s njima. Kao i uvek, neko jednostavno priđe da bi nas pozdravio, neko dodje da bi nam stisnuo ruku, da se nasmeje i da kaže da je dobro.

Ja sam uvek fascinirana ovim susretima. Kada se vratim kući i počnem da sređujem emocije, bude mi žao što nekog od njih nisam odmah primetila, često ne vidimo ko nam trči u susret. Evo, sada me to podseća na slatka dešavanja kada smo bili deca, kada smo nekome dragom od svega srca trčali u susret, onako razdragani, puni ljubavi.

Čim nas vide, jave se, pitaju nas kako smo, vole da se raspituju odakle smo, da li nam je porodica dobro. Često se desi da neko samo priđe, malo sluša naše razgovore i sačeka neki pogodan momenat da nam se obrati, da nam ispriča svoju priču. Za mene su ti trenuci najdragoceniji, zato ih beležim, a ja ta svoja iskustva nikada neću da zaboravim.

Obilazili smo naše drugare, tražila sam Hamayan Khana u sobi koju je delio s svojim rođakom. Nisam ga našla, pitala sam njegove drugove, rekli su mi da je u parku. Hamayan je pre nedelju dana pokušao da predje granicu s Mađarskom, ali nije uspeo. Vratio se u barake, ostaje tu do nekog sledećeg pokušaja.

Otišli smo u 'špansku' kuhinju, lepo sređen prostor gde volonteri i volonterke iz Španije spremaju večernji obrok. Njima smo ostavili sve donete namirnice, a kasnije smo se vrtili da bi s našim drugarima prisustvovali deljenju večernjeg, zaista ukusnog obroka. Napravila sam nekoliko snimaka, a treba zabeležiti svaki trenutak, a svakog momenta se nešto desi. Svaki trenutak je vredan, tu pred nama se odvija istorija. Uvek kada primete da ih fotografišem,

solidarnost je naša snaga

nasmeše se, često podignu dva prsta kao simbol pobeđe.

Staša se dogovorila s Lidijom, Španjolkom koja sprema večernji obork, oko dopremanja potrebnih namirnica koje će ŽUC nedeljno dostavljati.

S nama su bila dva volontera iz Italije, deo su mreže ŽUC. Želeli su da obiju barake, bar da na kratko dožive izbegličku tragediju ljudi koji su jednostavno zarobljeni u Beogradu. Razmenili smo kontakte, s željom da ostanemo u vezi.

Sinoć sam dugo razgovarala s jednim momkom iz Afganistana. Pričali smo o svemu, o situaciji u kojoj su zatečeni, o političkim potezima država koje su postavile barijere, o novim najavljenim merama mađarske vlade, ali o tome koje evropske zemlje su 'najbolje' za život...

U jednom trenutku mladić me je pitao: "Šta ti misliš, da li je moguće da pređemo granicu i da nastavimo u neku europsku državu? Da li je moguće da uspemo, da li će se granice otvoriti za nas?" Imaju pravo na slobodu, imaju pravo na život. Zato uvek kažem da su oni pobednici u životu, da će pobediti...

Ljiljana Čantrak, NORAS 381

„ZAŠTO NAS EVROPA TRETIRA KAO NELJUDE?“

Subota, 11. mart 2017.

Za danas sam imala dogovoren susret s dve mlade devojke iz organizacije "Lekari sveta". One su iz Pariza došle u Beograd. Prvo smo boravile u Miksalištu, zatim smo obišle oba parkinga: jedan u blizini hotela Bristol i drugi, kod Ekonomskog fakulteta. Danas sam saznala da u blizini postoji treće parking mesto, gde se nalazi oko 300 mladih ljudi.

Bile su začudjene kako je izbeglicama dozvoljeno da borave na parkingu, obzirom da je odnos prema izbeglicama u Francuskoj, tačnije u Parizu, mnogo restriktivniji. Otišle smo do baraka, baš u vreme kada je "Food Idomeni" delio dnevni obrok. Bila je velika gužva, ja sam uglavnom razgovarala s mladićima u redu za hranu, mnogi su mi prilazili i molili za garderobu, za obuću. Gotovo svi mladići su izgledali izuzetno jadno, bili su bez obuće, loše i oskudno odeveni. Veliki broj je došao s granice, bili su blatnjavi, pocepani... Sve što sam donela, u tren oka je razgrabljeno.

Kasnije smo obilazile delove baraka, koje su opremili kao 'dom'. U jednom takvom kutku zatekli smo nekoliko mladih ljudi. Dugo smo razgovarale s njima, pitali su zašto ih Evropa tretira kao neljude, zašto ih postovećuje s talibanimima? Zašto Evropa ne razume da oni nikada ne bi napustili svoju zemlju, ne bi ostavili svoje roditelje, da nisu morali da pobegnu od smrti? Ponavljali su da imaju pravo da traže bolji život. Ja sam samo klimala glavom, nisam imala šta da kažem, rekla sam da ih razumem, da se mi svi trudimo da im barem malo olakšamo život, bar dok su u Beogradu. Rekli su da je Beograd jako lep grad, da je Srbija, oni tako kažu, divna zemlja, da su ljudi jako dobri... Ova grupa mladih ljudi je u barakama više od četiri meseca.

Iskoristila sama priliku da odem do mesta gde je Hamayun Khan, dečko koji je prošle nedelje pokušao da predje granicu. Nije uspeo, vratio se u barake. Kada sam ga pitala da li će u skorije vreme da pokuša da pređe granicu, setno mi je rekao: "Ne, ne pada mi na pamet". Njegov neuspešan pokušaj da pređe u Mađarsku ostavilo je traga na njemu, na njegovom licu. Nekada je bio nasmejan i vedar, sada je utučen, neraspoložen, odsutan, zapušten. Kada je u vozu krenuo put granice, bio je uredno obučen, uredno ošišan, nasmejan, pun nade...

Ljiljana Čantrak, NORAS 381

solidarnost je naša snaga

ABDULOV ROĐENDAN

Nedelja, 12. mart 2017.

Dok sam čekala Mirka, obišla sam naše stare drugare. Odnela sam im domaću proju. Donela sam neke majice koje sam iskopala u svom ormanu. Za Abdula, koji je juče slavio rođendan s volonterima, donela sam poklone.

Provela sam nekih sat vremena s izbeglicama napolju, završio se ručak, jako brzo, bilo je veoma hladno i sipila je hladna kiša. Valjda su zato svi bili skriveni u unutrašnjosti ledenih baraka, retko ko je bio napolju.

Pričali smo o svemu, najviše o lošem vremenu, dolazili su da mi kažu da je proja bila ukusna. Neki su tražili obuću, pantalone, majice... ja sam bivala sve očajnija jer znam da ne mogu mnogima da pomognem...

Mirko i ja smo danas počašćeni čajem u jednoj kućici, a pozvala su nas trojica Pakistanaca u goste.

Ljiljana Čantrak, NORAS 381

SPREMA LI SE NOVO POSTIZBORNO ČIŠĆENJE IZBEGLIČKIH BARAKA?

14. mart 2017.

Danas je bilo prozračno i priyatno, odmah smo sreli drugare iz baraka, doneli samo baš puno prikupljene odeće i obuće, probali su je, razmenjivali. Hamayun Khan je i dalje bio utučen, ali se oraspoložio kad smo mu ponudili čaj. Ovih dana su došli i neki novi drugari sa granice Bugarske, svedočili o okrutnosti u zatvorenim kampovima tamo, o strahu od tamošnjih ljudi... Ne znaju kuda dalje. Zaglavljeni u beogradskim barakama.

Španska 'No name kitchen' ima ime – internacionalistička solidarnost. Oni i one koji pristižu iz Aragona, Navarre, Madrida, Vitoria... svedoče na delu o solidarnoj, odgovornoj Evropi, ceo izbeglički narod u barakama ponosi se 'španskom' kuhinjom.

Oko kuhinje vrvi od ljudi, vreme je podele večere. Vahida iz Beograda, Mireia iz Barselone, Natalia iz Madrida se dogovaraju sa izbeglicama o časovima paštu jezika. Manana, manana (hvala, hvala) jedni drugima upućujemo. Razmena pogleda i osmeha, kad nam ponestanu reči.

Blješte svetla od 'Beograda na vodi'/Belgrade frontwater, prolazi nas jeza videvši da grade put, da se steže obruč oko baraka. Sprema li se novo čišćenje grada od izbeglica? Posle predsedničkih izbora 2. aprila 2017.? Nova tura rušenja, kao prošle godine, u aprilu, iste noći posle parlamentarnih izbora? Ovaj režim 'usavršio' je i praksu i ideologiju čišćenja – od nepočudnih, nepoželjnih – na ideološkoj, klasno-socijalnoj, etničko-rasnoj i svakoj drugoj osnovi. Izbeglice su najranijivije i najugroženije među nepoželjnim...

Zabeležila: Staša